

סקר טבע עירוני – תל אביב-יפו

אתר 14

ירקון מקטע ספורטק

מכלול: נחל

תאריך סקירה: 2.5.12, 3.7.12, 22.7.12

גודל מקורב של השטח: 65 דונם

שם הסוקר: ניר מעוז, בועז שחם, ערן בנקר

נ.צ.מ (ישראל חדשה): 180120/667290

רחוב/גבול: מקטע הנחל בין דרך נמיר לאבן גבירול.

רובע: 1- עבר הירקון מערב, 4 – צפון חדש

תאור כללי: קטע הנחל העובר במרחב העירוני באזור נופש ופנאי. פיתוח תשתיות לשימוש הקהל לאורך גדות הנחל. פס צר של צמחיית גדות בערוץ ההולך ומתרחב. בגדות נבנו ע"י אקולוג הנחל אתרים מתאימים לקינון שלדגים ופרפורים.

מאפייני השטח

אקולוגיה

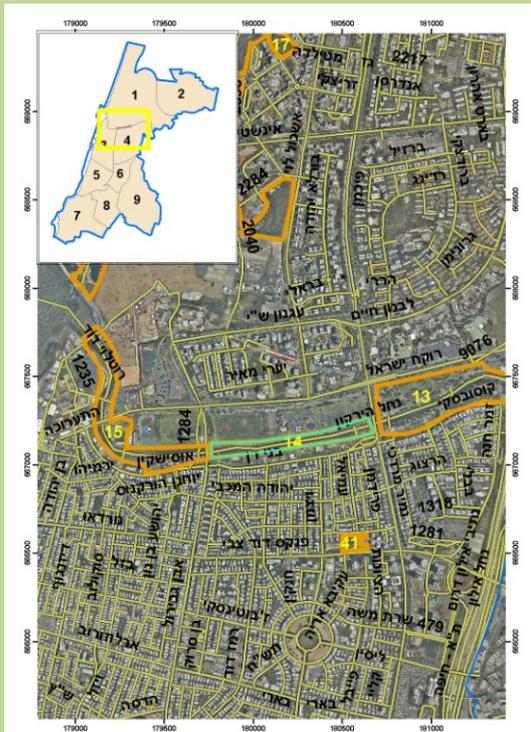
נחל איתן, גדות נחל צומח גדות.	בתי גידול תצורות צומח יחידות צומח
מלוח רגלני – מלוח קיפח קנה מצוי – אשל היאור- אשל מרובע לחך אזמלני – ליפיה זוחלת	כיסוי צומח (%)
90% - 40%	צומח ייחודי בעלי חיים חי ייחודי
שחליל מכופל	אתרים חשובים
ציפורי שיר ועופות מים, זוחלים. צב רך	חשיבות ברצף- חיבור לאתרים אחרים
קינון שלדג לבן חזה ופרפור עקוד. גבוהה. חלק ממערך השטחים הפתוחים לאורך הירקון.	מינים פולשים
צומח: כנפון זהוב, ציפורים: דררה, מאינה. זוחלים: צבגון אדום אוזן	רמת השתמרות השטח
נמוכה - בינונית. בגדות שטח מגונן ומוסדר בו לא מתקיים בית הגידול הטבעי. הערוץ עצמו סובל מהפרות לאורך השנים	

פיזי

חול, חמרה.	קרע מורפולוגיה מורכבות טופוגרפית (מופעי נוף)
מישור, שיפועים מתונים לכיוון הערוץ, ערוץ נחל.	חזות כללית
בינונית – ערוץ נחל, שטח מגונן, מדשאות	תשתיות קולטות קהל
ערוץ נחל העובר במרחב עירוני. שטחי גינון וטיפוח בגדת הנחל לצד תשתיות נופש ופנאי.	
קיים – ספסלי ישיבה, שבילים, מדשאות, פינת משחק, מתקנים, מים.	

סביבה

שטח מטופל ומוסדר. מזהמים במי הנחל, מפגעים והפרות

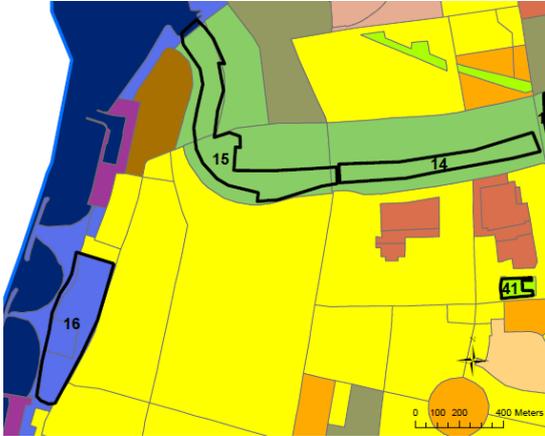

תרשים התמצאות

מראה כללי

ייעודי קרקע תא/5000

מקרא

- גבול העיר
- אתר

ייעודים תכנית מתאר

- אזור לתכנון בעתיד
- אזור מגורים בבניה מרקמית
- אזור מגורים בבניה מרקמית נמוכה
- אזור מגורים בבניה נמוכה
- אזור מגורים בבניה רבת קומות
- אזור מוסדות ציבור עירוניים ומטרופוליניים
- אזור מעורב
- אזור פעילות מיזחד
- אזור תעסוקה מטרופוליני
- אזור תעסוקה מקומי
- אזור תעסוקה עירוני
- בית עלמין
- דרך פרברית מהירה
- ים בתחום שיפוט עירוני
- מעגנת נפש ספורט ודיג
- שטח פתוח מטרופוליני
- שטח פתוח מטרופוליני חופי
- שטח פתוח עירוני

פסולת, עבודות עפר	רמת הפרה בשטח (מפגעים)
נמוכה	נגישות
מוסדרת.	ארכיאולוגיה
לא בתחום אתר עתיקות	שימושים
גינה ציבורית, בור, שבילי הליכה.	

ייעודי קרקע עיקריים

תכנית מתאר ארצית:

- תמ"א 35 – מרקם שמור משולב, רגישות נופית סביבתית גבוהה.
- תמ"א 22 – נטיעות בגדות נחל.
- תכנית מתאר מחוזית (תמ"מ 5):
- שטח פארקים מטרופוליניים.
- תכנית מתאר עירונית (תא 5000):
- שטח פתוח מטרופוליני

מסקנות והמלצות

חשיבות האתר:

- נחל איתן, בתי גידול לחים
- אתרי פעילות של הצב הרך
- אתרי קינון של שלדג ופרפור עקוד
- שמירה וטיפוח של ערכי טבע קיימים:
- מניעת ריסוס וכיסוח בשטחים לא מגוננים
- שמירה על איכויות המים

שיקום ושיחזור בתי גידול מערכות אקולוגיות:

- הגדלת מורכבות של בתי הגידול השונים (שינוי חתכי הנחל)
- יצירת מפרצונים בגדות הנחל.
- סילוק מינים פולשים.
- התקנת תיבות קינון לציפורים ועטלפים
- דילול צמחים פולשים ועצי אקליפטוס

נתוני הסקר

צומח

שם המין	סטאטוס
לחך אזמלני	
אספסת גלגלית	
תלתן זוחל	
מרור הגינות	
חופניים מצויים	
ניסנית זיפנית	
קנה מצוי	
מלוח רגלני	
חומעה יפה	
ינבוט השדה	
בקה שעירה	
זון אשון	
שיבולת שועל נפוצה	
חמצץ נטוי	
סלק מצוי	
עולש מצוי	
שחליל מכופל	נדיר

הגה מצוי
טיון דביק
ליפיה זוחלת
זנב עקרב שיכני
כרבולת מצויה
אשל היאור
גרניון רך
חרדל השדה
גזיר מזיק
טופח מצוי
שעורה נימית
אספסת קטועה
אספסת מקומטת
אספסת מצויה
צלביית ארוכת שיבולת
טופח ארך עמוד
ארכובית שבטבטית
מלוח קיפח
תודרה סייגת
צפצפת הפרת מוגן, נדיר

ליפיה זוחלת

מידע נוסף
צמחי מים שנצפו בעבר לאורך הנחל

שם המין	סטאטוס	מקור
עדשת מים גיבנת	מצוי	12, 11
נופר צהוב	אדום	12, 11
מדד זוחל	נדיר	12, 11
נימפאה תכולה	אדום	12, 11
אגמון החוף	נדיר	12, 11
גומא הפפירוס	אדום	12, 11
ניידת החוף	נדיר	12, 11
רופיית הים	אדום	12, 11
קרנן טבול	אדום	12, 11
נורית המים	מוגן	12, 11
אולמוס שעיר	מוגן, נדיר	5
ספת המים	אדום	5
שבטבט ענף	מוגן, נדיר	5
סמר מרצעני	נדיר	5
בת אורז משושה	אדום	5
לוענית יריחו	אנדמי	5
מכבד הביצות	אדום	5
סחלב הביצות	אדום	5
ארכובית סנגלית	נדיר	5
דחנן קיפח	אדום	5

בעלי חיים

עופות

מין	דירוג הספר האדום
אנפת לילה	LC

ייחורי צפצפת הפרת

זרזיר מצוי

בצנית לבנת בטן

LC	אנפית בקר
LC	לבנית קטנה
מין פולש	ברווז מוסקובי (ברבר)
LC	סיקסק
מין מבוית	יונת בית
LC	תור צווארון
NT	תור מצוי
מין פולש	צוצלת
NT	דוכיפת
NT	שלדג לבן-חזה
מין פולש	דררה מצויה
מין פולש	דררה אפורת-לחי
LC	סנונית רפתות
LC	פשוש
LC	ירגזי מצוי
LC	צופית בוהקת
LC	קאק
LC	עורב אפור
מין פולש	מאינה מצויה
מין פולש	זרזיר בורמזי
LC	דרור הבית
NT	חוחית
LC	ירקון
LC	פרפור עקוד
	בצנית לבנת בטן
	זרזיר מצוי

יונקים

שם המין	דירוג הספר האדום
קיפוד מצוי	LC
עטלף פירות	LC
עכבר מצוי	LC
חולד	LC
נמיה	LC
נוטרייה	LC
עטלפון לבן שוליים	NT
תן	LC
חולדה מצויה	LC

זוחלים

מין	דירוג ספר אדום	סיכוי לנוכחות המין
צבגון אדום-אוזן	[מין פולש]	גבוה
צב ביצות	LC - לא בסיכון	גבוה
זיקית ים-תיכונית	LC - לא בסיכון	גבוה
חרדון מצוי צפוני	LC - לא בסיכון	גבוה

שנונית שפלה	CR - בסכנת הכחדה חמורה	נמוך
לטאה זריזה	LC - לא בסיכון	נמוך
שממית בתיים	LC - לא בסיכון	גבוה
מניפנית מצויה	LC - לא בסיכון	גבוה
שממית עצים	LC - לא בסיכון	נמוך
ישימונית מצויה	LC - לא בסיכון	נמוך
חומט גמד	LC - לא בסיכון	גבוה
חומט פסים	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית עינונית	LC - לא בסיכון	גבוה
נחשיל מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה
חנק	LC - לא בסיכון	גבוה
שלון טלוא ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
שחור ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן זיתני	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן שחור	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן מטבעות	LC - לא בסיכון	גבוה
נחש מים	NT - בסיכון נמוך	גבוה
עין חתול חברבר	LC - לא בסיכון	גבוה
ארבע-קו מובהק	LC - לא בסיכון	בינוני
תלום-קשקשים מצוי	LC - לא בסיכון	בינוני
מחרוזת "האוכפים"	VU - עתידו בסכנה	נמוך
צפע מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה

מידע נוסף

שם המין	דירוג הספר האדום	מקור
יונקים		
חתול בר?	VU	-
חתול ביצות	VU	2, 1, 11
שועל מצוי	LC	2, 1, 11
חדף (זעיר, מצוי)	NT	2, 1, 11
דרבן	LC	2, 1, 11
נברן שדות	LC	2, 1, 11
זוחלים		
צב רך	VU	2, 1, 11
ציפורים		
בז עצים	NT	1
ינשוף עצים	LC	1
דגים		
אמנון מצוי	LC	11,12,2
קיפון בורי	LC	11,12,2
שפמנון		11,12,2
צלופח אירופי	LC	11,12,2
קרפיון	גר	11,12,2
גמבוזיה	גר	11,12,2
לבנון הירקון	CR במעלה	11,12,2
אמנון היאור	נכחד	11,12,2
אמנון הגליל	DD במעלה	11,12,2
נאוית כחולה	DD במעלה	11,12,2

מיני ציפורים שנצפו במרחב הפארק והנחל¹⁵

מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
Myna Hill	פולש	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
Red-billed Blue Magpie	פולש	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אגמית מצויה	NT	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אדום-החזה		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אוזן אפור	מבוית	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אורג מצועף דרומי	פולש	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
איית צרעים		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אנפה אפורה	RE	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אנפה ארגמנית	NT	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אנפית בקר	LC	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אנפית גמדית	NT	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אנפית מנגרובים		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אנפית סוף	NT	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
אנפת לילה	LC	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
בולבול צהוב-שת	LC	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
בז חופים		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
בז מצוי	LC	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
בז נודד	RE	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
בז עצים	NT	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
בז ערב		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
בזבז אירופי	DD	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ביצנית ירוקת-רגל		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ביצנית לבנת-בטן		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ביצנית לבנת-כנף		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ביצנית מנומרת		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ביצנית עדינה		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ביצנית שחורת-כנף		מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ברווז מוסקובי (ברבר)	מבוית	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
ברכיה	NT	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
גבתון אדום-מקור	NT	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום
גבתון גנים	LC	מין	דירוג הספר האדום	מין	דירוג הספר האדום

פולש	קוניור שחור-ראש		מריט צפונית	LC	גבתון עפרוני
NT	קוקייה אירופית		נחליאלי זנבתן		דוחל חום-גרון
LC	קוקייה מצויצת	NT	נחליאלי לבן		דוחל שחור- גרון
	קורמורן גדול		נחליאלי לימוני	NT	דוכיפת
LC	קיווית מצויצת	CR	נחליאלי צהוב	RE	דיה שחורה
	קיכלי אפור		נץ גדול	LC	דרור הבית
	קיכלי רונן	LC	נץ מצוי	LC	דרור ספרדי
CR	קנית אירופית		נץ קצר- אצבעות	פולש	דררה אדומת- חזה
NT	קנית אפריקנית	LC	נקר סורי	פולש	דררה אפורת- לחי
	קנית פסים		סבכי אפור	פולש	דררה מצויה
LC	קנית קטנה	DD	סבכי חורש	NT	זהבן מחלל
VU	רחם מדברי	LC	סבכי טוחנים	DD	זמיר הירדן
	רלית המים		סבכי ניצי		זמיר מנומר
	שחף אגמים	LC	סבכי קוצים	RE	זרון סוף
	שחף ארמני	LC	סבכי שחור-גרון	LC	זרון פס
CR	שחף צהוב- רגל	DD	סבכי שחור- כיפה	NT	זרון שדות
	שחף צר- מקור	LC	סבכי שחור-ראש	LC	זרון תכול
NT	שחפית-ים		סבראש	פולש	זרזיר בוהק
LC	שחרור	LC	סופית	פולש	זרזיר בורמזי
	שיחנית צהובת-בטן	VU	סיס הגליל	פולש	זרזיר הדור
LC	שיחנית קטנה	LC	סיס הרים		זרזיר מצוי
	שלדג גמדי	LC	סיס חומות	פולש	זרזיר שחור- קולר
NT	שלדג לבן- חזה	LC	סיקסק		זרעית השדה
NT	שליו נודד	NT	סלעית אירופית	NT	חוגלת סלעים
	שלך	LC	סלעית ערבות	LC	חויאי הנחשים
LC	שעיר מצוי	LC	סלעית קיץ	NT	חוחית
	שקנאי מצוי	LC	סנונית מערות		חופית אלפינית
VU	שרקרק מצוי	LC	סנונית רפתות		חופית קטנה
פולש	שרשיר בהמי		סתרי מצוי		חופמי צווארון
	שרשיר מצוי		עגור אפור		חורפי
פולש	תוכון	LC	עורב אפור	LC	חטפית אפורה
NT	תור מצוי	LC	עורב מזרע		חטפית גמדית
LC	תור צווארון		תחמס אירופי	NT	תנשמת לבנה
			תמירון		תפוחית מצויה

תרשים בתי גידול וערכי טבע

